

Становище на Георги Стоянов Стоянов на тема:

„Продоволствена сигурност чрез развитие на устойчиво земеделие“

1. Застрасени ли сме ние от продоволствена криза в контекста на глобалните процеси на бързо увеличаване на населението, урбанизация, климатични промени?

Факт е, че през последните няколко години ставаме свидетели на непрекъснато покачване на световните цени на храните, като само за миналата година през месец юли те са скочили с 6% според данни на генералния директор на Организацията на ООН по прехрана и земеделие (ФАО) Жозе Грациано да Силва.

Вече е започнал процес на ценови растеж на селскостопански продукти в сектори като зърнопроизводство, зеленчукопроизводство, месодайно и млечно производство, като само в периода от 2009 до 2012 година в България се наблюдава поскъпване на агростоки с близо 50%.

Цени на дребно на основни продоволствени стоки			
Продукти:	2009 год.	2012 год.	%
брашно лв./кг	0,84 лв.	1,06 лв.	▲ 26
хляб бял лв./кг	1,20 лв.	1,35 лв.	▲ 12,5
олио лв./кг	2,36 лв.	2,94 лв.	▲ 24,5
захар лв./кг	1,57 лв.	2,29 лв.	▲ 45,9
кашкавал Витоша лв./кг	10,19 лв.	13,62 лв.	▲ 33,7
краве сирене лв./кг	5,58 лв.	8,17 лв.	▲ 46,4
кисело мляко лв./кофичка	0,70 лв.	0,85 лв.	▲ 21,4
пилета лв./кг	4,07 лв.	4,41 лв.	▲ 8,4
яйца лв./бр	0,23 лв.	0,38 лв.	▲ 65,2

Главната причина за това е растящият брой на населението в развитите страни, който се явява предпоставка за покачването на потреблението на агростоки с над 80-100% до 2050-та година, когато се предвижда населението на Земята да достигне близо 9 млрд.души. Успоредно на нарастващите продоволствени услуги се очаква природните ресурси да останат ограничени и да продължат да намаляват.

Тенденцията е такава, че до 2020-та година се очаква урбанизацията да нарастне с близо 50%, а до 2050-та година – със 70%. Това би наложило

радикална промяна в начина, по който функционира селското стопанство в момента.

Климатичните промени също оказват влияние върху цените на продоволствени стоки. Летата от 2007 година насам носят силни засушавания и недостиг на влага в световен мащаб, а това от своя страна води до намаляване на производството на селскостопански продукти. В България най-пострадали са зърнено-житните и тютюневи култури. Според данни на Софийската стокова борса цената на пшеницата у нас се е качила с 50 на сто през януари тази година спрямо януари миналата година, а производството на тютюн през миналата година е намаляло с 30%.

Генералният секретар на ООН Бан Ки Мун предупреждава в свое обръщението, че предотвратяването на опустиняването е от задължителен характер за устойчивото развитие на селскостопанските земи. „Ако защитаваме, възстановяваме и използваме рационално почвата, ще можем да разрешим много проблеми, свързани с бедността на село, продоволствената и енергийната сигурност, загубата на биоразнообразието, изменението на климата, проявите на миграция и геополитическа нестабилност”. Въпреки усилията за борба с опустиняването обаче земите, годни за селскостопанска обработка, продължават да намаляват, заплашвайки продоволствената сигурност.

2. Как да развиваме устойчиво земеделие, като съхраним природните ресурси за идните поколения?

През последното столетие се утвърждават механизацията и агрохимията, което води до рязко нарастването на производителността на селскостопанския труд. Появяват се нови технологии, повишава се употребата на химически препарати и се увеличават правителствените политики, насочени към максимални добиви. Тези промени водят до положителни резултати като нарастване на продукцията, минимизиране на рисковете в земеделието и изискванията за труд, но те нанасят и много щети: повърхностният слой на почвата се изтощава, подпочвените води се замърсяват, спада броят на

малките стопанства, продължава пренебрегването на условията на живот и труд на земеделските работници, нарастват цените на продукцията, влошават се икономическите и социалните условия в селските общности.

С разрешаването на тези проблеми се занимава движението за устойчивото земеделие, което се стреми към здравословна околна среда, икономическа рентабилност и социална и икономическа справедливост.

За да съхрани природните ресурси и едновременно с това да има устойчиво развитие, българското земеделие трябва да мине през няколко етапа като:

1. Стимулиране на трансфера на знания и иновации в селското стопанство. Повишаване на образователната и квалификационна подготовка на заетите в земеделието както и развитие на системата за разпространение на знания и консултантски услуги.
2. Интегриране на селскостопанските производители в хранителната верига и подобряване на пазарният достъп
3. Продуктово развитие и нарастване на дела на продуктите с висока добавена стойност в хранително-вкусовата промишленост.
4. Защита на човешкото здраве и интересите на потребителите чрез прилагане на контрол по цялата хранителна верига
5. Премаване от конвенционално към биологично производство.

Има няколко *устойчиви земеделски практики, които трябва също да се спазват като:*

- **ОПАЗВАНЕ НА ПОЧВАТА ОТ ЕРОЗИЯ**
- **ЗАПАЗВАНЕ НА ОРГАНИЧНОТО ВЕЩЕСТВО В ПОЧВАТА**
- **ЗАПАЗВАНЕ СТРУКТУРАТА НА ПОЧВАТА**
- **МИНИМАЛНО НИВО НА ПОДДРЪЖКА НА ЕСТЕСТВЕНИТЕ МЕСТООБИТАНИЯ**
- **ОПАЗВАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ**

Най-важните и приоритетни теми за мен са :

1. Достъпна и здравословна храна

2. Действия срещу климатичните промени
3. По-добро здравеопазване
4. Добро образование
5. Достъп до чиста вода и канализация
6. Опазване на горите, реките и океаните

Висок приоритет за мен е да съхраним България като дом за поколенията след нас. За тази цел ние трябва да се съсредоточим в това да им осигурим нормални условия за бъдеще.

На първо място трябва да се погрижим да гарантираме леснодостъпно здравеопазване, санитарен възел във всички здравни заведения, висококвалифицирани медицински кадри и минимализиране на лекарските грешки.

Трябва също така да осигурим здравословна среда за живот и развитие на младите, за което ще спомогнат достъпната и здравословна храна и опазването на околната среда и природните богатства.

И не на последно място трябва да обърнем внимание българското образование, защото именно то може да ни гарантира добрите и квалифицирани кадри, от които се нуждаем, за да прогресираме.